

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet

Er beteckning LI2025/01286

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västra Götalands län framför följande gällande utredningens förslag och bedömningar:

1. Länsstyrelsen instämmer inte i bedömningen att Sverige uppfyller villkoren för A-landsstatus med nuvarande förslag i promemorian.
2. Länsstyrelsen avstyrker förslaget om införande av samrådsplikt för urskog och gammal skog.
3. Länsstyrelsen tillstyrker definitionerna och kriterierna för urskog.
4. Länsstyrelsen avstyrker definitionerna och kriterierna för gammal skog.

Synpunkter på förslagen

Bedömning om Sverige har A-landsstatus enligt förnybartdirektivet

Länsstyrelsen anser att utan underlag för var urskog och gammal skog är lokaliserad riskerar sådana skogar att avverkas eller skadas av skogsbruksåtgärder. Med nuvarande förslag läggs hela ansvaret för att upptäcka urskog och gammal skog på verksamhetsutövaren. Eftersom det saknas tillräcklig kartläggning för vilka områden som utgör urskog och gammal skog riskerar verksamhetsutövaren att göra en felaktig bedömning. De nuvarande underlag som finns till stöd för

verksamhetsutövaren kan enbart indikera förekomst av skogstyper men för ett fastställande krävs kompletterande fältbesök. Vid felaktiga bedömningar kan urskog och gammal skog skadas utan att det kommer till tillsynsmyndighetens kännedom, och därmed riskerar Sverige att inte uppfylla kraven i förnybartdirektivet och avskogningsförordningen. Vi rekommenderar att urskog och gammal skog skyddas formellt. Vår bedömning är att vid formellt skydd av skogarna kommer vi uppnå A-landsstatus enligt förnybartdirektivet.

Enligt förnybartdirektivet artikel 29.3b omfattas skogar med stor biologisk mångfald eller skogar som av myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald. Länsstyrelsen saknar information i promemorian om hur Sverige ska säkerställa att skogar med stor biologisk mångfald inte skadas eller avverkas. Vår bedömning är att det också behöver utredas tydligare vilka skogar som omfattas av förnybartdirektivets definition av skog med stor biologisk mångfald. Flera inventeringar utförda av myndigheter och kommuner skulle kunna innefattas i definitionen för skog med stor biologisk mångfald, exempelvis Skogsstyrelsens sumpskogar och naturvärdesobjekt och kommunernas lövskogsinventeringar.

Vi vidhåller vårt tidigare yttrande (länsstyrelsens yttrande om Miljöberedningens betänkande KN2025/00609) om att med nuvarande definition av gammal skog riskerar skogar med hög biologisk mångfald, exempelvis naturskogar, att missas. Vi ser därmed också en risk för att vi inte uppfyller kriterierna för A-landsstatus i förnybartdirektivet om skogar med hög biologisk mångfald avverkas eller skadas.

Förutom risken att inte uppfylla förnybartdirektivets krav för A-landsstatus är det samhällsekonomiskt ineffektivt att riskera att unika skogar med höga naturvärden och stor biologisk mångfald skadas eller försvinner eftersom de skogarna är oersättliga. Vid förlust av oersättliga skogar försvinner delar av den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som äldre skogar erbjuder. På grund av den höga ålder dessa skogar har kan den biologiska mångfalden som går förlorad inte återskapas inom en överskådlig framtid. De samhällsekonomiska vinsterna av att bibehålla de unika naturvärdena med biologisk mångfald och ekosystemtjänster i äldre skogar överstiger långsiktigt eventuella ersättningar till markägare för förlorad inkomst på sin skogsmark.

Sveriges definition på *old growth forests as defined in the country where the forest is located* från RED III har tolkats som att det ska

utgöras av skog ”med mycket hög ålder”, i huvudsak 180 år eller äldre. Det innebär att en stor del av landets naturskogar inte ingår i Sveriges definition av gammal skog (*old growth forest*) enligt förnybartdirektivet. Därmed tolkar Sverige definitionerna i RED III som att en stor del av naturskogar i Sverige inte ska ingå i någon reglerande lagstiftning. I angränsande EU-sammanhang har definitionen *old growth forest* översatts till *naturskog*. Vi anser att det behöver klargöras huruvida Sveriges tolkning av *old growth forest* i RED III är korrekt innan det går att bedöma om vi uppfyller hållbarhetskriterierna för ett A-land enligt förnybartdirektivet.

Samrådspplikt enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att förslaget om att urskog och gammal skog ska anmälas för samråd inte innebär någon väsentlig förändring mot dagens regelverk. Vi instämmer i utredningens bedömning att åtgärder i urskog och gammal skog redan idag ska anmälas för samråd. Att införa en samrådspplikt för urskog och gammal skog utan en kartläggning av områdena riskerar att bli verkningslöst. Urskog och gammal skog enligt föreslagen definition är unika områden med mycket höga naturvärden och Länsstyrelsen anser att en förbuds- eller tillståndslagstiftning genom formellt skydd uppfyller syftet med både förnybartdirektivet, avskogsningsförordningen och EU:s åtaganden inom biologisk mångfald bättre än införande av samrådspplikt. En förbuds- eller tillståndslagstiftning är också tydligare och enklare att följa för verksamhetsutövaren.

Skogsstyrelsens biotopskyddade områden med biotopskyddstypen *äldre naturskogsartade skogar* har ingen tydlig tröskelnivå för ålder. Med förslaget förslag kommer därmed biotopskyddade skogar som har lägre medelålder än gammal skog (enligt definitionen från RED III) vara hårdare reglerade med en förbudslagstiftning än skogar med högre medelålder som enbart regleras genom samrådspplikten.

Definitioner och kriterier för urskog

Länsstyrelsen anser att det är positivt att definitionerna och kriterierna för urskog överensstämmer med de i övriga EU-sammanhang.

Definitioner och kriterier för gammal skog

Länsstyrelsen anser att skrivningen att gammal skog ska ha en ”*mycket hög ålder*” innebär att flera skyddsvärda skogar med hög biologisk mångfald inte inkluderas i den föreslagna samrådspplikten.

Vi instämmer i Skogsstyrelsens bedömning att det finns risk för begreppsförvirring när definitionen för gammal skog enligt RED III och inom miljömålsarbetet för Levande skogar inte överensstämmer.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Eva Olsen med naturvårdshandläggare Rebecka Hedfors som föredragande. I handläggningen i övrigt har handläggare Marja Wahlberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.